

11.11.2025

Kaupunginmuseon lausunto Pihlajiston eteläosan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HEL 2025-003562 T 10 03 03

Asemakaavapalvelut on pyytänyt kaupunginmuseon lausuntoa Pihlajiston eteläosan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Kaupunginmuseo tarkastelee hanketta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman sekä arkeologisen kulttuuriperinnön vaalimisen näkökulmasta ja on päättänyt lausua kantanaan seuraavaa.

Kaavamuutoksen tavoitteena on kehittää Pihlajiston eteläosaa yleiskaavan ja Pihlajiston suunnitteluperiaatteiden mukaisesti keskustamaisena, tiiviinä ja urbaanina ympäristönä. Suunnittelualueelle on kaavailtu 60 000–70 000 kerrosneliömetriä uutta asuinrakentamista, mikä vastaa noin 1 500–1 800 uutta asukasta. Lisäksi alueelle suunnitellaan päiväkotia ja mahdollisesti muita palveluita. Tavoitteena on säilyttää alueen luontoarvoja ja kehittää julkisia ulkotiloja. Alue sijaitsee Lahdenväylän ja nykyisen Pihlajiston välissä, Maaherrantien ja Pihlajistontien välisellä alueella. Asemakaavaa muutetaan, sillä alueelle vuonna 2004 laadittu toimitiloja ja pysäköintiä mahdollistava asemakaava on jäänyt toteuttamatta. Kaavaratkaisun tavoitteena on viihtyisän ja vihreän asuinalueen luominen nykyisen metsän luontoarvoja kunnioittaen. Rakentaminen pyritään keskittämään nykyisten kortteleiden ja liikenneyhteyksien jatkoksi Aulangontien ja Pihlajistontien varteen. Pihlajistonkallio ja arvokaimmat metsäkuviot säilytetään. Metsäisemmät ja rakennetut julkiset ulkotilat liittyvät luontevasti toisiinsa ja laajemmin ympäristön viheralueisiin ja virkistysreitteihin.

Rakentamisessa panostetaan laadukkaaseen ja houkuttelevaan arkkitehtuuriin ja julkisiin ulkotiloihin. Kortteleiden mittakaavan suhteen tutkitaan erilaisia vaihtoehtoja. Osa rakennuksista voi olla kaupunkimaisempia kerrostaloja ja osa 2-3-kerroksisia rivitaloja. Rakennukset sovitetaan alueelle tyypilliseen vaihtelevaan maastoon ja kookkaimpia puita ja avokallioita pyritään säilyttämään osana korttelipihoja. Aulangontien varressa mahdollinen täydennysrakentaminen sijoittuu puretun päiväkodin tontille Aulangonpolun varrella, nykyisille pysäköintialueille, ja eteläisemmän pysäköintialueen ja Lahdenväylän väliin. Lahdenväylän varressa rakennuksia ja mahdollisia meluaitoja, -muureja ja -valleja käytetään suojaamaan melulta muita suunniteltavia rakennuksia ja Pihlajiston nykyisiä kortteleita.

11.11.2025

Kaupunginmuseon lausunto

Pihlajisto on omaleimainen aluerakentamisen ajan kompaktimainen kaupunginosa sijoitettuna topografisesti haasteelliseen maastoon. Samalla topografia on edesauttanut alueen kaksitasoista, alikulkutunneleihin nojaavaa, eriytettyä liikenne- ja viikkuratkaisua.

Alueen omaleimaisuutta korostaa poikkeuksellisen yhtenäisen, mallipiirustuksiin perustuva arkkitehtuuri. Tämän tuloksena on syntynyt arkkitehtonisesti yhtenäinen alue, joka konkretisoi 1970-luvun alun rationalistisen modernismin tavoitteita ja sarjallisen teollisen rakentamisen päämääriä. Vähäisestä uudisrakentamisesta ja muutamien kerrostalojen julkisivuremonteista huolimatta alue on säilyttänyt hyvin integriteetinsä.

Pihlajiston suunnitteluperiaatteiden luonnoksesta antamassaan lausunnossa museo kiinnitti huomiota siihen, miten periaatteissa on määriteltävä avoimen maisematilan yli avautuva tärkeä näkymälinja Viikin, Herttoniemen ja Kalasataman suuntaan, joiden avautuvat pitkät näkyvät tulee huomioida uudisrakentamisen sijoittumisessa ja korkeuksissa.

Mutta maisemavaikutuksia tulee arvioida vastavuoroisesti myös Pihlajiston ja Pihlajamäen suuntaan. Pihlajiston suunnittelussa korkeat talot on sijoitettu maaston painanteisiin siten, että ne eivät kohoa Pihlajamäen reunatalojen räystäslinjaa korkeammalle, ja näin Pihlajamäen kaupunkikuvallinen yleisluonne on pystytty säilyttämään.

Pihlajamäen ikoninen kaupunkikuvallinen luonne tulee säilyttää jatkosakin, mutta myös Pihlajiston tulee näyttäytyä selväpiirteisenä yhtenäisenä kaupunginosana. Tämän johdosta Pihlajiston eteläosan suunnittelun maisemavaikutuksia tulee tarkastella kaavaprosessissa kokonaisvaltaisesti ja huolellisesti.

Arkeologia

Pihlajiston eteläosa -nimiseltä asemakaavan muutosalueelta ei ole ennestään tiedossa rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muita arkeologisia kohteita. Museoviraston ylläpitämän kohderekisterin mukaan kaava-alueelta ei ole tiedossa kohteita, jotka edellyttäisivät lisäselvityksiä.

Lähin muinaismuistolain rauhoittama kohde sijaitsee kaava-alueesta noin 100 metriä koilliseen ja se on ensimmäisen maailmansodan aikainen luolakohde Tukikohta X:9-10 (Pihlajamäki), (muinaisjäännösrekisteritunnus 1000013422), sekä Lahdenväylän eteläpuoleinen Viikin kar-

11.11.2025

tanon ympäristössä sijaitseva historiallinen asuinpaikka Östervikby (Viikki), muinaisjäännösrekisteritunnus 1000001690.

Pihlajiston eteläosa kaava-aluetta on tarkastettu Helsingin kaupunginmuseon parhaillaan käynnissä olevan arkeologisen perusinventoinnin puitteissa (raportti valmistuu myöhemmin). Alueella on tehty silmämääräistä tarkastelua sekä kaivettu koekuoppia potentiaalisille alueille. Alueelta ei ole havaittu kiinteisiin muinaisjäännöksiin tai muihin arkeologisiin kohteisiin viittaavia rakenteita, kulttuurikerroksia tai ilmiöitä. Kaava-hankkeen edistämiseksi ei ole esteitä arkeologisen kulttuuriperinnön näkökulmasta eikä alueella ole lisäselvitysten tarvetta.

Lisätiedot

Juha Vuorinen, tutkija, puhelin: 310 36940
juha.h.vuorinen(a)hel.fi

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö